

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3386/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 9.Szk.14.379/2021/7. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró magánszemély indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, amelyben kérte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 9.Szk.14.379/2021/7. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó szerint a támadott döntés ellentétes az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésével (gyülekezés szabadsága), XV. cikk (2) bekezdésével (hátrányos megkülönböztetés tilalma), XXVIII. cikk (1) bekezdésével (tiszteséges eljáráshoz való jog) és XXVIII. cikk (7) bekezdésével (jogorvoslathoz való jog).
- [2] 2. A támadott bírósági határozatban ismertetett tényállás szerint az indítványozó részt vett a World Wide Rally elnevezésű nemzetközi szerveződés keretében 2021. március 20-ra szervezett, a Covid-19 koronavírus helyzet kezelése miatt bevezetett korlátozások elleni tüntetésen. Az „Egy csendes séta az emberségért” elnevezésű esemény keretében a szervező a közösségi oldalán bejelentette, hogy egy sétát fog tenni a Kossuth térről a Hősök terére; ehhez a tevékenységhez többen, köztük az indítványozó is csatlakoztak.
- [3] A vonulásban résztvevőkkel szemben a veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések második üteméről szóló 484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 4. § (1) bekezdése (tilos a közterületen, illetve a nyilvános helyeken a csoportosulás, illetve a gyülekezés) alapján, csoportosulás miatt a rendőrség feljelentést tett. Az indítványozó a rendőri intézkedés során kérdésre elmondta, hogy nem a rendezvényen vett részt, csak egy padra ült le napozás céljából.
- [4] A szabálysértési hatóság álláspontja szerint az indítványozó a veszélyhelyzeti tilalom ellenére vett részt gyűlésen, így a szabálysértést megvalósította és pénzbírsággal sújtotta.
- [5] A bíróság a támadott döntésben azt állapította meg, hogy a szabálysértési hatóság helyesen állapította meg a tényállást és a jogszabályokat megfelelően alkalmazta, ugyanakkor a pénzbírság összegét mérsékelte.
- [6] A bíróság döntésével szemben az indítványozó az Abtv. 27. § (1) bekezdésére alapított panaszával az Alkotmánybírósághoz fordult. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tiszteséges eljáráshoz való jog sérelmét látta abban, hogy a támadott döntésben a bíróság nem bírált el minden, az ügy szempontjából releváns körülményt. Sérelmezte különösen, hogy a bíróság nem döntött arról, hogy a tevékenysége veszélyes-e a társadalomra, így oka lehet-e szabálysértési marasztalásnak. Hivatkozott arra, hogy a tevékenysége egyértelmű közéleti kommunikációs célt és üzenetet hordozott, ami a külvilág számára is felismerhető volt, így a véleménynyilvánítás körébe tartozott, amely a véleménynyilvánítás szabadságának alkotmányos védelme alatt áll, következésképpen nem lehet veszélyes a társadalomra, így szabálysértésként nem is büntetendő cselekmény. Az indítvány tartalmát tekintve az indítványozó szerint a gyülekezési szabadság lényeges tartalmát korlátozza, ha a köztéri véleménynyilvánítás minden formája tilos. Álláspontja szerint a közterületi véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlása veszélyhelyzetben is csak akkor korlátozható, ha az a különleges jogrend alapjául szolgáló helyzet, tehát a veszély elhárítását szolgálja, és a korlátozás észszerű kapcsolatban áll a járványveszély elhárításával. Mindebben az indítványozó az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét látta.
- [7] Az indítványozó sérelmesnek tartotta a kiszabható szankció mértékét és jellegét is. Előadta, hogy „az aránytalan összegű bírságtételek jó eséllyel eltántorítják a közügyekben véleményüket kifejezni, kollektíven tiltakozni kívánó polgárokat a publikus véleménynyilvánítástól, A súlyos szankciók erőteljes dermesztő hatást gyakorolhatnak még azokra a személyekre is, akik rendszeresen vesznek részt tüntetéseken, demonstrációkon, és elri-

aszthatják a véleménynyilvánítás gyülekezés formájában történő gyakorlásától. Különösen súlyos a szervezőkkel szembeni fellépés, ami nem csupán a bíróság összegében, hanem a szankció jellegében is megmutatkozik: míg a gyűlések résztvevőivel szemben szabálysértési eljárás keretében szabálysértési bíróság kiszabására van lehetőség, a szervezőkkel szemben közigazgatási bíróságot szab ki a rendőrség. A közigazgatási bíróság esetében nincs lehetőség a bíróság méltányossági alapon történő mérséklésére vagy elengedésére. A közigazgatási bíróság nem változtatható át, viszont adók módjára behajtható, vagyis munkabérből vonják le, ingó/ingatlan vagyona hajtják végre.”

[8] Az indítványozó hivatkozott a hátrányos megkülönböztetés tilalmára is, azonban az indítvány nem tartalmazott érveket arra vonatkozóan, hogy a támadott döntés miért sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését. Az indítványozó sérelmesnek tartotta az R. egyes rendelkezéseit is, azonban annak alkotmányossági vizsgálatára nem terjesztett elő indítványt. Végül részletesen hivatkozott az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatára, továbbá előadta, hogy Ausztriában megfelelő óvintézkedések mellett szabadon lehet gyülekezni, Spanyolországban pedig az Alkotmánybíróság alkotmányellenesnek találta a szigorú vesztegzarat, és törölte azokat a bíróságokat, amelyeket a megsértőivel szemben kiszabtak.

[9] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.

3.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján az „alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva”.

[10] Az indítványozó saját ügyében jár el, megjelölte az indítványozói jogosultságát, valamint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. Az Abtv. 30. § (1) bekezdéséből következően az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani. Az indítványozó a támadott döntést 2021. november 23-án vette át, az alkotmányjogi panaszt 2022. január 21-én – határidőben – nyújtotta be.

[11] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, melynek részleteit az (1a) és (1b) bekezdések szabályozzák.

[12] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. További feltétel, hogy az indítvány részletes indokolást tartalmazzon, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jog sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Ezzel összefüggésben megállapítható, hogy az indítványozó az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésének, illetve XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét részletesen indokolta, azonban az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésével és XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben nem adott elő részletes indokolást. Az indítványozó kifejezetten kérte a vonatkozó bírói döntés megsemmisítését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].

[13] Megállapítható az is, hogy a támadott döntéssel szemben nem állt további jogorvoslat az indítványozó rendelkezésére.

[14] 3.2. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

[15] Az Alkotmánybíróság a 23/2021. (VII. 13.) AB határozatban nem találta az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésébe ütközőnek az R.-nek azt a rendelkezését, amely mérlegelés nélkül, automatikusan megtiltotta a gyülekezés a járványügyi veszélyhelyzet ideje alatt. E döntésben az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy „a járvány terjedése szempontjából egyik legkockázatosabb alapjog, a gyülekezés szabadsága gyakorlásának időleges kizárása szükséges korlátozásnak tekinthető” (Indokolás [31]). Absztrakt szinten tehát nem jelenthető ki, hogy a járványügyi veszélyhelyzet hatálya alatt a gyülekezés ne lenne társadalomra veszélyes, és így ne le-

hetne szabálysértésnek minősíteni ezt a magatartást. Az indítványozó egyedi ügyének társadalomra való veszélyességének értékelése, ide értve azt, hogy résztvevője volt-e a gyülekezésnek, jogszerűen használta-e sajtóigazolmányát és megfelelően viselte-e a maszkot olyan ténybeli kérdések, amelyek nem képezhetik alkotmányossági felülvizsgálat tárgyát. A tényállás megállapítása és az azokból levonható következtetések megállapítása (ideértve valamely magatartás társadalomra való veszélyességét) az általános hatáskörű bíróság feladata.

- [16] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nincs értékelhető összefüggésben az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésével, illetve XXVIII. cikk (1) bekezdésével, így nem felel meg az Abtv. 29. §-ában rögzített követelménynek. Ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró helyett

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/378/2022.

